

NIEMEN MAANKÄYTÖN KEHITYSKUVA – SUUNNITELMA

A – 2770, NIEMI LAHTI

Kommenttien laatija:

Lahden Talot Oy, Mariankatu 19, 15110 Lahti

Harry Koskela, Kiinteistöjohtaja, 03 – 8515760

harry.koskela@lahdentalot.fi

Pyydämme huomioimaan Niemen kehityskuva – suunnitelmassa seuraavia asioita:

- Alue sopii hyvin yrityksien, tietotyön, koulutuksen ja älyasumisen yhteisalueeksi.
- Vesijärven ranta, rantanäkymät, rannan avaaminen ja sataman läheisyys ovat tärkeitä arvoja alueelle sekä sen vetovoimalle.
- Alueen voisi brandätä ns. Lahden piilaaksoksi.
- Joutjoki tulisi saada nykyistä paremmin esille ja käyttöön.
- Alueelle pitäisi saada hyviä palveluja niin ruokakaupan, erikoiskaupan kuin erilaisten harrastusmahdollisuuksien muodossa.
- Tietotyöt ihmisillä asuntojen ja työpaikkojen välillä pitäisi olla oikein sujuvaa ja uuden teknologian avulla modernia.
- Kulkuyhteys kävelemällä tai pyörällä Haapalanrinteen ja Tanssimäen läpi Mukkulan ostoskeskukseen sekä Mukkulan koulurakennuksiin olisi iso lisäarvo alueen asukkaille, työssä kävijöille ja opiskelijoille.
- Opiskelijoiden autoille yms. kulkuneuvoille tulisi olla lähellä Mukulankadun Kampusta ilmaisia pysäköintipaikkoja. Opiskelijoiden asioiden kokonaisvaltainen huomioiminen alueella muutenkin olisi tärkeää.
- Lahden Talot Oy haluaa olla mukana Haapalankadun varteen suunniteltujen asuinkorttelien kehittämisessä ja rakentamisessa.
- Erilaiset rakennusten energiamuodot ja niiden erilaiset jäähdytysmuodot tulee olla sallittuja alueen kaikille rakennuksille. Voisiko vesijärven vesistöä hyödyntää maalämmössä tai rakennuksien jäähdytyksessä?
- Pienimuotoista kaupunkiviljelyä tulisi huomioida mm. asuinkorttelien / tonttien suunnittelussa.

Lahdessa 22.2 2021

Harry Koskela

Lahden Talot Oy

Lahden kaupunki
Lahden kaupunkiympäristön palvelualue
28.1.2021 / SV

Arvoisat Niemen alueen kehityksen ja kaavoituksen suunnittelijat!

Kiitos hyvästä yleisötilaisuudesta 27.1.2021 koskien Niemen alueen kehittämistä!

Tulin kiinnostuksesta hiukan kuokkavieraana kuuntelemaan, koska en ollut niiden maanomistajien listoilla, jotka saivat tilaisuuteen ennakkokutsun. - Osallistuin siitä syystä, että ehdin olla Jyrki Myllyvirran aikana Niemen alueen kehittämistyöryhmän puheenjohtajana reilut kolme vuotta ja kiinnostukseni alueen kehittämiseen on edelleen olemassa. – Saimmekin työryhmässä mielestäni jotain aikaan, sillä onhan meillä ammattikorkeakoulu Mukkulassa ja sillä on nyt uudet tilat sekä toimiva ympäristö. Sanon sen, koska kukaan muu ei sitä sano. Syytä työryhmän lopettamiseen ei minulle koskaan ole kaupungin taholta kerrottu. Kuitenkin on hyvä, että kehitystyö jatkuu. - Meidän väistyvien "viranhaltijoiden" pitäisi varmaan kohta alkaa kaavoittamaan pientä tonttia Levolta.

Joka tapauksessa laitan tässä muutamia huomioita, joita minulla on ollut ajatuksissa ja toisaalta ovat nyt heränneet keskustelun tiimoilta. – Heittäkää tämä kirjelmä romukoppaan, jos tuntuu, että ajatukset ovat virheellisiä tai eivät kohtaa näkemyksiänne.

Taustaa

Niemen alue on alun perin kaavoitettu Lahden kaupungin taholta teollisuusalueeksi. Aikaisemmin alue oli ollut laajalti Mukkulan kartanon (von Hausen) maita ja lähistöllä oli myös kartanon oman tiilitehtaan savenottoalue, joka oli pieni lampi vielä 60-luvulla. Ehdin käydä siellä jopa sorsajähdissä ennen alueen rakentamista. Iskulle osoitettiin maa-alue, johon pystyimme laajentamaan tuotantoamme Savonkadun tehtaan tiloista (nykyinen Lahti Energia). - Kaupungin kehittyessä on luonnollista, että myös asuminen laajenee. Näin tapahtui jo 1960-luvulla, kun Mukkulaan ryhdyttiin rakentamaan asuinlähiötä ja kauppa-keskusta (1967).

Yli 50 vuotta olemme voineet elää yhteiseloja kaupungin kainalossa. Työpaikkoja on ollut lähellä ja asuminen on koettu viihtyisäksi. Golfkenttä sai väistyä tuotantolaitoksemme laajetessa, mutta golffarit olivat iloisia, kun saivat uuden täysmittaisen kentän Takkulaan. Mukkulan asukkaille jäi edelleen noin 20 hehtaarin suuruinen puistoalue käytettäväksi erilaisiin aktiviteetteihin. Lahden rotaryt istuttivat kuusia alueelle.

Niemen ranta-alue on ollut monella tavoin saavuttamattomissa, koska teollisuus ja muu toiminta on sulkenut rantaviivan, eikä kaivattua "rantabulevardia" ole päästy toteuttamaan. UPM on lopettanut toimintansa Niemenkadulla ja nyt myös Polttimo on ilmoittanut siirtymisestään. Tämä antaa uuden näkökulman ja suuret mahdollisuudet rannan hyödyntämiseen. Kaikki riippuu myös siitä, mitä maanomistajat sanovat ja ajattelevat. Emme voi siis sosialisoida ja kansoittaa rantaviivaa ihan hulttomasti, vaikka monella tämä mielessä olisikin.

Samaan hengenvetoon on kuitenkin muistettava, että Niemen ja Mukkulan alueella toimii edelleen kymmeniä yrityksiä. Muistaakseni Mikko Helenius selvitti tätä ja löysi silloin 60 yritystä. - Isku Centeriin on tulossa uusia toimijoita; - lukuisia. Moni ei ole edes tullut ajatelleeksi, kuinka monta uutta työpaikka alueelle on syntymässä tämän kehitystyön myötä. Vaikka tuotantotilat ovat supistuneet, on niistä voitu jalostaa uusia monikäyttöisiä toimitiloja. Aikanaan päätös ammattikorkeakoulun toimitilojen sijoittamista uuteen paikkaan oli Lahden kaupungin ja tuo päätös kallistui hallituksessa yhden äänen enemmistöllä Iskun tiloihin. – Hyvä päätös!

Meillä on ollut ja on edelleen suuria haasteita saada kaikki palikat kohdalleen. Tällaisia ovat tuotannon siirrot, logistiikan tuomat muutokset, uusien tilojen rakentaminen ja muutostyöt, liikenteen ja pysäköintien järjestelyt. On pitänyt löytää rahoitus, hyvät tekijät ja noudattaa tiukkaa aikataulua. Valituksia ja mielipiteitä kuulee jatkuvasti, mutta emme ole jääneet tuleen makaamaan. Kaavoitukseen ja rakennuslupiin liittyvät muutokset ovat sujuneet Lahden kaupungin kanssa loistavasti ja kitkattomasti.

Kaavan yleisvaikutelma

Pidän kaavan yleisvaikutelmaa varsin hyvänä. Erityisesti minua ilahdutti se, että yritys- ja liiketoiminta on myös otettu kohtuullisesti huomioon. Mahdollinen asuminen on pystytty sijoittamaan alueelle luontevasti. Mahdollisia yhteentörmäysongelmia on mahdollista eliminoida hyvällä suunnittelulla. Myöskään ympäristönäkökulmaa ei ole unohdettu. Järjestimme työryhmän puitteissa myös kilpailun Niemen alueen ideoinnista. Siinä viheralueet nousivat tärkeiksi elementeiksi ja Joutjoki sai erityisen huomion.

Liikenne

Liikenteestä totean heti aluksi, että Mukulankadun kaventaminen on ollut haittaava tekijä Mukulassa ja Niemen alueella asuville ja kuin myös muille toimijoille. Ongelmat tulevat korostumaan, kun normaali arki koittaa ja liikkuminen lisääntyy. Meiltä alueella toimivilta yrityksiltä ei muutoksen vaikutuksista kysytty, vaan kadun kavennus toteutettiin yksituumaisesti perustuen Kivimaan oppilaiden liikenneturvallisuuteen. Peruste on sinänsä hyvä, mutta herää ajatus siitä, olisiko turvallisuutta voinut lisätä jotenkin toisin.

Mukkulaan keskustasta tultaessa Kivistönmäen risteykseen pakkautuu autoja, koska Mukulankadulle kääntyvä oikean puoleinen kaista päättyy. Osa autoilijoista jopa kiihdyttää oikealta ohi ja pyrkii pääsemään nopeasti vasemmalle kaistalle muiden eteen. Toisaalta Mukulasta päin tulevat joutuvat ensin odottamaan ryhmityskaistalle pääsyä, koska kaikki ovat nyt samalla ainoalla kaistalla.

Mielestäni liikennöintiä Mukulankadulla on hankaloitettu, mikä peilautuu niin asukkaiden kuin myös LAB:lla, Isku Centerissä ja tehtailta työskentelevin arkeen. Meillä on Isku Centerissä jo nyt yli tuhat autopaikkaa ja lisää on tulossa. – Tämä Mukulankadun tilanne johtaakin todennäköisesti siihen, että liikenne Niemenkadun kautta tulee kasvamaan.

Haluankin muistuttaa, että Niemen alueella ja Mukkulassa toimivia yrityksiä ei saa pussittaa. Toisaalta on tärkeätä pitää kevyt liikenne ja raskas liikenne mahdollisimman paljon omilla väylillään. Tästä syystä emme ainakaan Iskulla halua ns. sekaratkaisuja alueen tiestöön, emme myöskään halua kevyttä liikennettä rekkaväylien tuntumaan.

Merkittävin liikennetiski on Mukkulankadun ja nk. Kampusraitin kohta. En tarkoita tasoristeystä sinänsä, vaan kevyenliikenteen ja jalankulkijoiden tien ylitystä. Juna menee risteyksestä ehkä kerran kaksi viikossa, mutta autoliikenne Mukkulankadulla on merkittävä etenkin ns. ruuhka-aikoina. Paikka tarvitsisi ylilukusillan tai valo-ohjauksen.

Rautatien merkitys

Kuten aikaisemmin totesin, Niemen alue on alun perin osoitettu Lahden kaupungin taholta teollisuusalueeksi. 1950-luvulla rautatien merkitys oli keskeinen. Tänä päivänä rautatiellä ja vesiväylillä ei ole enää niin suurta painoarvoa teollisuudelle kuin aikaisemmin. VR:llä voidaan olla tässä asiassa eri mieltä, jos katsomme tulevaisuuteen.

On hyvä muistaa, että Venäjän kaupan mahdollisesti kasvaessa voimme edelleen viedä ja myös tuoda tavaraa kiskoilla. Tätä mahdollisuutta pitää tarkastella jopa vieläkin laajemmin, sillä kasvava tavaraliikenne Aasian ja Euroopan välillä tuo uuden ulottuvuuden ja lisää radan merkitystä. Suomi on ja tulee olemaan erityisasemassa jo pelkästään raideleveyden ansiosta.

Jos ja kun radan tarve poistuu UPM:n ja Polttimon / Viking Malt osalta, on hyvä tiedustella VR:n ajatuksia rata-alueensa merkityksestä tulevaisuudessa. Viisi vuotta sitten emme työryhmässä saaneet VR:ltä suoraa vastausta. – Jos rata-alue poistuisi, niin silloin vapautuisi merkittävä osa Niemen alueen ytimestä. Tällöin olisi ehkä mahdollista luopua myös Mukkulankadun tasoristeyksestä.

En usko, että eteemme tulisi tarvetta henkilöraide liikenteen kehittämiseksi Niemen alueelta esimerkiksi Vesijärven rannan kautta pääradalle. Kaikkia uskomuksia ja "kivoja" pohdintoja on esitetty. Lahti-Heinola-rata kasvaa koiranputkea, vaikka sitäkin ollaan aika ajoin yritetty henkilöliikenteelle elvyttää siinä onnistumatta.

Mielestäni Mukkulaan ja Niemeen ulottuvaa rataa ei pidä kaikilta osin purkaa, jos se voidaan ainakin toistaiseksi kohtuullisesti säilyttää. VR:n päätökset ja toimenpiteet ovatkin kaavoituksellisesti merkittävä asiakokonaisuus ja tietysti se tulee huomioida tulevaisuutta silmällä pitäen. - Tämä luultavasti sopii myös ympäristöpääkaupungin ajatteluun.

Ympäristönäkökulma

Maapallo taistelee biodiversiteetin puolesta samalla, kun me ihmiset käytämme häikäilemättömästi hyväksemme luonnonvaroja ja monimuotoisuutta. Korona tappaa ihmisiä, jotta maapallo pelastuisi. - Olen jo 90-luvulla todennut ympäristötekniikan professori Lassi Linnaselle teesini eräessä työryhmässä kolmesta ympäristöasioiden vastuualueesta eli kolmesta Y:stä:

- 1) Yksilön vastuu, jossa meillä jokaisella on niin työssä kuin myös kotona velvollisuus huolehtia ympäristöasioista arkipäivän tekemisessä. Tähän liittyy myös ympäristömyönteisyys ja positiivinen asenne sekä oppiminen luonnon monimuotoisuuteen.
- 2) Yrityksen vastuu, jossa yrityksiä pitää tuottaa tuotteita ja palveluja vastuullisesti ja ympäristöä kunnioittaen. Yritysten on myös pyrittävä huomioimaan nämä asiat markkinoinnissa ja mainonnassa.
- 3) Yhteiskunnan vastuu on järjestää infrastruktuuri ja pelisäännöt sellaiseksi, että ympäristöasiat huomioidaan mahdollisimman hyvällä tavalla. Tähän liittyy myös ympäristön huomioiva kaavoitus.

Niemen alue on nyt kehittymässä ja tässä yhteydessä voimme lähteä suunnittelemaan aluetta melkein ”puhtaalta pöydältä”, vaikka maakuntakaava toteutettiinkin muutama vuosi sitten. Lahti on nyt Euroopan ympäristöpääkaupunki, joka voi nyt toteuttaa paraatipaikalle suunnitelman, jossa ympäristöasiat on otettu huomioon esimerkillisesti ja edelläkävijän ottein. Meillä on ranta ja monimuotoinen luonto lähellämme.

On valitettavaa, että Mukkulankadun varressa olevaa ns. Illen tonttia ei ole saatu puhdistettua. Tontti rajoittuu Joutjoen rantaan ja valumat pääsevät joen kautta Vesijärveen. Kävelin jo vuosia sitten apulaiskaupunginjohtaja Markku Porvarin kanssa Mukkulankadulla Joutjoen sillalla ja totesin hänelle, että viime kädessä vastuu siivoamisesta on kaupungin. Jos omistaja ei tätä vanhaa romuttamaa ja kaatopaikka siisti, jää puhdistaminen yhteiskunnan tehtäväksi. Teetin silloin Paavo Ristolalla maaperätutkimuksen, jolloin alueelle tehtiin porauksia. Illen perikunta kauppasi silloin tonttia myös meille ”irtaimistoinen”. Koska tontilla oli purettu akkuja ja autoja, oli öljyn ja lyijyn määrä huikkea; - ja on siis vieläkin. – Tällaiset asiat pitäisi saada Niemen alueella kuntoon, mutta taistelen ilmeisesti tuulimyllyjä vastaan. Lahden ympäristötoimi tämän asian kyllä jo silloin tiesi. Kaava olisi siis ristiriidassa ympäristön kannalta, jos Joutjoen ”rantatonteille” ajateltaisiin päiväkotia, virkistysaluetta ja joen suulla olisi ympäristökohde lintutorneineen, mutta samanaikaisesti yläjuoksulla olisi edelleen siivoamaton maa-alue; - ”ympäristöpommi”. – Ei taida tilaisuudessa mainittu saukko tykätä.

Asuntorakentaminen

Kaavaluonnoksessa on lisätty asuntorakentamista. Tämä on varsin luonnollinen kehityskulku lähellä taajamaa. Se, että kaava sallii sekä asuntorakentamisen että teollisen liiketoiminnan on aina haaste.

Asukkaat kyllä tulevat mielellään alueelle asumaan, mutta jonkin ajan kuluttua alkaa kuulua valituksia. Näin kävi aikanaan Hollolassa, kun kunta kaavoitti omakotitalorakentamista Hälvälässä toimivan Puolustusvoimien harjoitusalueen ja ampuradan läheisyyteen. Alkoi valitus siitä, että alueella ammutaan. Sitten alkoikin harjoitusalueen häätöpuheet...

Teollisuus tuo usein mukanaan liikennettä ja jopa raskasta liikennettä. Syntyy meluongelmia ja jopa hajuhaittoja. Näistä pitäisi tietysti päästä eroon tai ainakin minimoida niitä. Lapset liikkuvat kaduilla ja liikenteen väylillä. Lapset voivat kiinnostua teollisuusalueiden pihoista, jolloin syntyy vaaramomentteja. Pikkupojat tulitikkujen kanssa on vanha esimerkki.

Tällä hetkellä Iskun etupihalla käy koiranulkoiluttajia ja teollisuustontin läpi ajellaan huolettomasti (Verstaskatu – Vuoripojankatu). Meidän on ilmeisesti nyt rajoitettava tällaista liikkumista tontillamme. Polkupyöriäkin on varastettu vartioinnista huolimatta.

En halua sanoa, että ongelmat syntyvät asukkaista, mutta alue muuttuu helposti sellaiseksi, jossa oletetaan olevan mahdollista toimia jokamiehen oikeuksien mukaisesti. Tästä syystä viheralueet ja puistot ovat hyviä tapoja muodostaa erilaisia suojavyöhykkeitä.

Lopputoteamus

Mielestäni kaupungin kaavasuunnittelussa on tehty hyvää työtä. Marja Mustakallio oli kehittämistyöryhmässämme, joten hänellä on pitkä ja syvä tietämys monista näkökannoista ja siitä, mitä kehitystyön tiimoilta on jo silloin tehty ja ajateltu. Mukana olivat myös Anne Karvinen-Jussilainen ja Juha Helminen, joten työ on hyvissä käsissä.

En ota kantaa asukkaiden ajatuksiin kalaravintolasta tai tuoreen paikallisen kalan myyntipaikoista. Kaikki edellyttää kuitenkin yrittäjien löytymisen ja heidän mahdollisuuksista toimia kannattavasti. Tuskin kaupunki tällaista toimintaa itse alkaisi harjoittamaan. Harmittaa, että ympäristöasiat ja paikallisuus ovat reaali maailmassa jääneet varjoon, kun julkisia hankintoja toteutetaan. Meillä ei ole tarvetta rakentaa asuntoja, jos emme pysty luomaan työpaikkoja ja luomaan yrityksille kohtuulliset toimintaedellytykset. Kaavoituksella kaupunki voi vaikuttaa merkittävästi näihin seikkoihin.

Pidän erittäin hyvänä sitä, että pohjoinen Lahti kehittyy ja katset kääntyvät entistä enemmän Niemen-Mukkulan alueelle!

Ystävällisin terveisin,

Seppo Vikström
Isku-Yhtymä Oy

PS. Yleisötilaisuudessa mainittiin, että saukko on vierailut Niemen rannassa. – Meillä on Vesijärvellä kotirannassa Hollolassa nytkin jäljet; - saukon, joka vierailee venevajan alla.

Lähetäjä: [Lahden Yrittäjät](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Kannanotto, Niemen maankäytön kehityskuva
Päivämäärä: perjantai 26. helmikuuta 2021 13.02.47
Liitteet: [Kannanotto_Niemen_kehityskuva_26022021.pdf](#)

Hei,

liitteenä on Lahden Yrittäjien kannanotto koskien Niemen maankäytön kehityskuva.

Ystävällisin terveisin

Lahden Yrittäjät

Tuire Puolakka, sihteeri

LAUSUNTO

Niemen maankäytön kehityskuvan (kaavarunko) tarkistetusta luonnoksesta

Lahden Yrittäjät esittää lausuntonaan Niemen maankäytön kehityskuvasta seuraavaa:

Ensiksi toteamme hyväksi, että on otettu huomioon jo tässä vaiheessa yritystoiminnan erilaiset mahdollisuudet.

Alue on mahtavalla paikalla ja sinne on mahdollista rakentaa lähes kokonaan uusi kaupunginosa. Rakentamisessa tulee tietenkin ottaa huomioon vanha rakennuskanta ja hyödyntää niiden historiaa niin asuin kuin yritystoiminnassa.

Ranta-alueella tulee olla riittävästi tilaa yritystoiminnalla ja palveluille esim. kahvilat, saunat, kaupat. Kaavoitustyössä olisi hyvä jättää tilaa uusien innovatiivisten liikeideoiden toteuttamiselle, niin että myös pk-yrityksillä on mahdollisuus tuoda ideoita käytäntöön.

Niemen alueesta voisi rakentaa, vaikka yritystoiminnan ja opiskelun kohtaamispaikka, onhan kampukset jo alueella valmiina.

Niemi on upea mahdollisuus Lahdelle luoda jotain uutta ja erilaista, joka luo kasvua koko keskustan ja Lahden alueelle. Toteamme, että on tärkeää, että Lahden kaupunki viestii yrityksille mahdollisuuksista päästä hyödyntämään uusia kaavoitettuja alueita ja myös mahdollisesti tukea innovatiivisia yrityksiä esimerkiksi edullisilla ehdoilla maa-alueiden luovutuksissa.

Lahdessa 26.2.2021

Tiina Rantala
puheenjohtaja, Lahden Yrittäjät

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.
c/o Tapani Saimovaara
Päijänteentie 12 A 1
17200 Vääksy
phly@phly.fi
www.phly.fi

Lahden kaupungin kaavoitus

Asia: Lausunto Niemen alueen kehityskuva -suunnitelmasta

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys (PHLY) on BirdLife Suomen alueellinen jäsenyhdistys Päijät-Hämeessä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää lintuharrastusta ja -tutkimusta, luonnon- ja ympäristösuojelua sekä kestävää kehitystä. PHLY on tutustunut kaavaluonnoksen aineistoihin ja lausuu niistä seuraavaa ja ilmoittautuu osalliseksi ko kaavoitustyöhön maakunnallisesti arvokkaan (MAALI) -alueen tiimoilta.

Kaavoitusprosessi

PHLY on ensisijainen linnustonsuojelun asiantuntijayhdistys Päijät-Hämeen alueella. Kaava-alueen vesialueet ovat tunnistettu maakunnallisesti tärkeäksi (MAALI) lintualueeksi. PHLY pyytää, että kaavoittaja lähettää tiedon kaavan etenemisestä yhdistyksen sähköpostiosoitteeseen ja/tai postiosoitteeseen kunnan käytännön mukaisesti.

Yhdistys esittää, että kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään ja sen tavoitteisiin lisätä linnustonsuojelu yhdeksi teemaksi.

Niemen sataman kaavalla on tarkoitus mahdollistaa mm. rantareitin rakentaminen ja toisaalta mahdollistaa toimintoja, jotka lisäävät alueen ihmistoimintaa (veneilyä, melontaa jne.). Nykyisin tehdasalueena olevia kohtia ”vapautuu” yleisempään käyttöön.

Linnusto- ja luontoselvitykset

PHLY esittää, että kaavan lähtöaineistoihin lisätään vielä tiedot Lahden II lintuatlaksen osalta. Tiedot PHLY:n julkaisemasta Päijät-Hämeen lintupaikkaoppaasta ovat mukana, jota PHLY pitää hyvänä asiana. Kuvaus Niemen Satama – Polttimon sula-alue -kohteesta löytyy myös PHLY:n verkkosivulta (ilman aluerajausta).

[\[http://phly.idev.fi/application/files/8716/0976/7003/871570214062_Polttimo.pdf\]](http://phly.idev.fi/application/files/8716/0976/7003/871570214062_Polttimo.pdf)

Alue on maakunnallisesti tärkeä kevät kerääntymisalue muun muassa uhanalaisille selkälokeille ja nokikanoille.

Alueelta ei ole tehty kaava-aineiston perusteella asemakaavatasoista linnusto- ja luontoselvitystä tai muuta dokumentointia. Vaikka nykyisissä julkaisuissa on tietoa alueen linnustoarvoista, ne eivät seikkaperäisesti kuvaa alueen tärkeimpiä kohteita esim. kartoille, joka olisi välttämätöntä tietoa, kun aluetta suunnitellaan. Ei ole esimerkiksi tiedossa mitä lintuja ja kuinka paljon UPM:n omistamalla alueella pesii.

Mainittu koko kaupungin kattava lepakkoselvitys on ollut yleiskaavatyötä varten ja sen tiedot ovat jo yli kymmenen vuotta vanhoja.

PHLY esittää, että kaavoittaja selvittää tarkemmin mitkä osa-alueet MAALI-alueen sisällä ovat arvokkaita, jotta ne voidaan huomioida.

Lepakkoselvitys on tehtävä asemakaavatasoisena ja sen on katettava koko suunnittelualue. Ohjeita kartoitukseen antaa mm. Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry kartoitusohjeidensa avulla: <https://drive.google.com/file/d/0Bz3hJddSq9mMcmtNLUs5dUdwRFU/view>

Kaavan luontovaikutusten arviointi

MRL:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. PHLY pitää erittäin tärkeänä, että alueen kaavan vaikutukset maakunnallisesti tärkeään linnustoalueeseen arvioidaan kattavasti. Lain tarkoittaman vaikutusten arvioinnin tulee perustua riittäviin selvityksiin ja olla niin seikkaperäinen, että ekologiaan perehtymätön henkilökin pystyy tekemään sen perusteella johtopäätöksiä kaavarungon vaikutuksista eri lajeihin ja luontoarvoihin.

Kaavaselostuksessa vaikutukset on kuvattu näin:

- Niemen kehityskuvan mukaisten viheralueiden muodostaminen Joutjoen varressa parantaa MAALI-linnustoalueen elinympäristöä, luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja ekologisen yhteyden parantamista alueella.
- Niemen sataman kehittämisellä ei ole merkitystä pesimälinnustoon, eikä uhanalaisille tai EU-direktiivin I-liitteen lajeille. Linnuston kannalta on tärkeintä huolehtia, että jatkossakin Joutjoen suu säilyy lintujen talvehtimisalueena. Tähän vaikuttavat lähinnä Lahti Energia Oy:n tulevaisuudessa käyttämät jäähdytysvesimäärät ja purkamat lämpökuormat.

PHLY pyytää kaavoittajalta tarkempia perusteluja ja niitä tietoja, joihin vaikutusten arviointi perustuu?

Viheralueiden perustaminen näennäisesti muuttaa alueen maankäyttöä, mutta PHLY:n asiantuntijanäkemyks on, että enemmän sellaiseen suuntaan, että kerääntyvä ja talvehtiva linnusto häiriintyy nykyistä enemmän. Aikaisemmin suljettu tehdasalue, muuttuu rantareitiksi ja viheralueiksi, joka lisää ihmisvaikutusta ja häiriötä.

PHLY on samaa mieltä siitä, että linnuston kannalta tärkeintä on huolehtia, siitä että Joutjoen suu pysyy sulana talvellakin. Asia voidaan varmistaa asentamalla paikalle pohjapumppu, joka kierrättää vettä.

Luonnosaineistossa ei ollut vielä selvitystä alueen pesimälinnustosta, joten PHLY ei voi ottaa kantaa siihen.

Lintulajien osalta tulevan vaikutusten arvioinnin tulisi olla lajikohtaista (vähintään uhanalaisten lajien ja muiden maankäytönsuunnittelun kannalta oleellisten lajien osalta), siinä tulisi esittää lajin uhanalaisuus- ja muut luokitukset, kaavan välittömät ja välilliset vaikutukset kyseiseen lajiin hyödyntäen sekä kvantitatiivisia (numeerisia) että kvalitatiivisia (laadullisia) arviointimenetelmiä.

Ehdotukset ja vaatimukset:

- Linnuston huomiointi tulee lisätä yhdeksi kaavan tarkoituksista.
- Alueella tulee teettää tarkempia linnusto- ja luontoselvityksiä ja kerätä yhteen olemassa olevat luontotiedot.
- Luontovaikutusten arviointi tulee perustua näihin uusiin selvityksiin tai tietoihin sekä jo olemassa oleviin aineistoihin.
- Vaikutusarvioinnin perusteella kaavaa tulee tarvittaessa muokata ja mikäli arviointi aiheuttaa kaavaan merkittäviä muutoksia, tulee kaavaluonnos asettaa uudelleen nähtäville.
- Kaavarunkoon ja selostukseen tulisi lisätä maininnat siitä, että tärkeimmät linnustokohteet erotetaan jalankulkuyhteyksistä esim. aidoilla tai muilla rakenteilla, jotta linnuille jää vapaita ja häiriöttömiä rantajaksoja. PHLY:n tietojen mukaan tärkeimmät alueet ovat rantajakso Joutjoen suulta lounaaseen (merkitty jalankululle varatuksi kaduksi) ja sen viereinen pohjoiseen työntyvä niemeke (merkitty viheralueeksi)
- Joutjoen suulle asennetaan pohjapumppu, joka kierrättää vettä niin paljon, että sula pysyy auki myös kovilla pakkasilla.
- Alueelle suunnitellaan keinosaari linnuille, johon ei ole kulkuyhteyttä maalta – tällä toimella voidaan kompensoida muita kaavan linnustoarvoja heikentäviä toimia.

Kaavaan tulisi lisätä merkintöjä, jotka turvaavat maakunnallisesti tärkeän lintualueen (pääosin vesialuetta) ja estävät keväällä koko sula-alueen käyttämisen melontaan tai veneilyyn, jolla on huomattavan paljon negatiivista vaikutusta alueen lintuihin, jotka ovat pakkautuneet pienelle alalle. Melonnalle yms. toiminnalle tulisi osoittaa oma alueensa ja linnuille oma alueensa. Asiassa on hyvä muistaa, että kriittisen aikajakson lintujen kannalta on hyvin lyhyt, muutamia viikkoja, mutta alueen lisääntyvällä häirinnällä voi olla negatiivisia vaikutuksia jopa koko Vesijärven IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueiden lintujen pesintämenestykseen välillisesti.

Lopuksi

PHLY toivoo, että kaavaa työstetään vielä eteenpäin luontoarvot huomioiden, tarvittavat lisäselvitykset tehdään asianmukaisesti ja kunnolla. PHLY:llä on myös olemassa olevaa aineistoa alueen linnustosta, jonka käytöstä voidaan neuvotella kaupungin kanssa.

Asikkalassa 19. päivänä helmikuuta 2021

Päijät-Hämeen lintutieteellisen yhdistys

Tapani Saimovaara
Puheenjohtaja

Liite

Niemen satama - Polttimon sula-alueen paikkatietorajaus.

Lähetäjä: Markku Lehtinen <make.leht@hotmail.com>
Lähetetty: sunnuntai 28. helmikuuta 2021 16.14
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: Mieli pide Niemen alueen kehityskuvasta A-2770

Mieli pide Niemen alueen kehityskuvasta A-2770

Kaavoitusarkkitehti Marja Mustakallio

Salpausselän luonnonystävät ry toivoo, että Niemen alueen suunnittelussa vihdoin otetaan päällimmäisenä huomioon ilmastonmuutoksen hillintä ja kestävä kehitys. Erilaisia kokonaisvaltaisia tulevaisuuden näkemyksiä on tarpeellista kerätä edelleen, vaikka huomasimme, että kaavatyön pohjaksi on koottu kiitettävästi erilaista ja tarpeellista pohjatietoa ja siihen oli mielenkiintoista tutustua. Asuntopolitiikkaa Lahdessa tulee todella enemmän pohtia ja etenkin meitä miellytti opiskelijoiden visio "Vihreästä elämyspuistosta."

Mielestämme laajemmat rantapuistot ovat tulevaisuutta, ei mahdollisimman tiivis asuin- tai muu rakentaminen. Voidaan sanoa, että nyt suunnitelmassa kaavailtu tiivis rakentaminen on jatkoa sille kehitykselle, joka yleismaailmallisesti on aiheuttanut maapallon ilmastokriisin! Vihreä Euroopan pääkaupunki voi näyttää nyt mallia, miten tästä lähtien on kaupunkeja kehitettävä. Kestävää kehitystä on myös raideliikenteen mahdollisuuden jättäminen, koska alueella on jo siihen kelpaava uoma olemassa.

Rannat ovat ekologisesti hyvin arvokkaita, joten ne on jätettävä mahdollisimman luonnonmukaisiksi. Luonnonrannat puhdistavat parhaiten hulevesiä ja suovat vesieliöstölle ja linnuille pesintä- ja ruokailumahdollisuuksia. Ihmisten ei tarvitse koko rantaviivaa valloittaa. Joutjoen suulla erillinen saareke linnuille on hyvä, mutta ei sinne ihmisillä ole mitään asiaa. Rauhallinen rantavihreä ja suomalainen järvimaisema luovat viihtyisyyttä sekä asukkaille että matkailijoille. Suunnitelma kaipaa enemmän laajempia puistomaisia oleskelualueita ja viheryhteyksiä rannalta Tanssimäenpuistoon ja Lepolanpuistoon. Varsinkin pohjaveden muodostumisalue on pääasiassa jätettävä rakentamatta, jolloin jää luonnollinen viheryhteys Lepolanpuistoon.

Ihmettelemme lähtötietojen mainintaa: "Koska alueen pohjoiseteläsuuntainen viherkäytävä on jo menetetty, olisi panostettava itä-länsisuuntaisen yhteyden parantamiseen ja vaalimiseen." Joutjoen varsialue olisikin mielekästä ottaa enemmän itä-länsisuuntaiseksi viheralueeksi ja samalla miettiä, miten Joutjoen lämmintä vettä voidaan hyödyntää mm. kasvihuoneiden ym. työverstaiden lämmittämisen. Mutta myös uusi pohjoiseteläsuuntainen viheryhteys, joka on maakuntakaavassa esitetty, on tarpeellinen ja hyvällä suunnittelulla mahdollinen. Riittävät viherväylät vahvistaisivat laitamalla esiintyvien liito-oravien ja lepakoiden liikkumista paikasta toiseen.

Koska on tiedossa, että pinnoittamaton maapinta parhaiten puhdistaa hulevesiä, niin Niemen alueella kaikki mahdollinen alue ajoteiden ulkopuolella tulisi olla puustoa, nurmikkoa tai ketomaista kasvillisuutta. Lisäksi nyt ei saa hukata mahdollisuutta saada Niemen alueesta malliesimerkkiä viihtyisästä, vetovoimaisesta ja ekologisesta kaupunginosapuistosta, jossa on

kaikille avoin elämyksellinen järvenrantapuisto kuten Pikku-Vesijärvenpuisto keskustassa ja kartanopuisto Mukkulassa.

Salpausselän luonnonystävät ry

Markku Lehtinen, pj.

Satulakuja 1, 15560 Nastola

make.leht@hotmail.com

Mustakallio Marja

Lähtettäjä: [REDACTED]
Lähetetty: sunnuntai 28. helmikuuta 2021 21.42
Vastaanottaja: Mustakallio Marja
Aihe: Niemi, Niemen alueen kehityskuva

Hei
Kommenttina Niemen alueen suunnitelmiin laitan linkin videoon, jossa juna kulkee Niemestä Urheilukeskukselle. Rata näkyy olevan suunnitelmassa mukana, mutta sen hyödyntämisestä en löytänyt mitään tietoa. Rata kannattaa varmasti ottaa huomioon jatko kehityksessä, sillä sillä on varmasti käyttöä niin henkilöliikenteen käytössä kuin matkailullisesti. Junamatka Niemen satamasta Vesijärven satamaan nostalgisella vanhalla kalustolla olisi elämys.

Tässä linkki youtube-videoon, joka löytyy nimellä:
Rautateiden Lahti: Ukko-Pekalla Mikkulasta Salpausselälle.
<https://www.youtube.com/watch?v=VbMujPY7Qmw>

Mustakallio Marja

Lähettilä: [redacted]
Lähetetty: perjantai 29. tammikuuta 2021 8.21
Vastaanottaja: Mustakallio Marja
Aihe: VL: Lahden palautepalvelu - Uusi palaute saapunut

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Kiitos palautteesta. Jokisuu on tunnistettu tärkeäksi ja otetaan huomioon suunnittelussa. Alueelle laaditaan selvitys, joka tarkentaa lajistoa ja elinolosuhteita. Suunnittelun etenemistä ja selvityksiä voitte seurata kaavakohteiden nettisivuilta

<https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.lahti.fi%2Fasuminen-ja-ymparisto%2Fkaupunkiympariston-suunnittelu%2Fasemakaavoitus%2Fkaavatyokohteet%2F&data=04%7C01%7C%7C790d2746ce954b49899008d8c41e0cf2%7C498c67c0b7e841728d13787d1b3aae5c%7C1%7C0%7C637474980645585548%7CUnknown%7CTWFPbGZsb3d8eyJWljojMC4wLjAwMDAiLCJQljojV2luMzliLCJBTiI6Ik1haWwiLCJXVCI6Mn0%3D%7C1000&data=T9KeGPFsucLEytKO9m80vlpou%2Bka25RRTCV3DrZ30%3D&reserved=0>

Palautetyyppi: Asuminen, rakentaminen ja kaavoitus

Aihe: Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu

Kuvaus:

Niemen satama. Joutjoen suu. Kaupungin virallinen lintujen ruokintapaikka. Polttimon sula.

Kun nyt teette suunnitelmia sinne niin toivoisin että jättäisitte sen niin sanotun Polttimon sulan rauhoitetuksi alueeksi. On monien lajien tärkeä viherkeidas kesällä ja varsinkin talvella tärkeä ruokintapaikka muuten niin rakennettujen rantojemme keskellä. Pitäisitte sen joen suiston rakentamattomana ja säilyttäisitte paikan pensaat ja puut. Pieni alue mutta tärkeä monelle lajille.

Älä vastaa tähän viestiin. Viesti lähetettiin automaattisesti osoitteesta, jonka sähköposteja ei lueta.

Ystävällisin terveisin,
Palautepalvelu